

תנ"ך

3 יחידות לימוד (השלמה ל-5 יח"ל)

מבנה הבחינה: בבחינה זו שני חלקים.

חלק א	—	שעתיים וחצי	—	68	נקודות
חלק ב	—	שעה ורבע	—	32	נקודות
סה"כ	—	שלוש שעות ושלושת רבעי שעה	—	100	נקודות

חלק א הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בחלק זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	(10x2)	—	20	נקודות
פרק שני	—	(7x2)	—	14	נקודות
פרק שלישי	—	(5x4)	—	20	נקודות
פרק רביעי	—	(14x1)	—	14	נקודות
סה"כ	—		—	68	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; רשום את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (20 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-3.

בשאלות שבחרת ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

(לכל סעיף – 5 נקודות; סה"כ לכל שאלה – 10 נקודות)

1. קרא הושע, ב', 1-12.

א וְהָיָה מִסְפָּר
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא-יִמַּד וְלֹא יִסְפָּר וְהָיָה
בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר-יֹאמַר לָהֶם לֹא-עָמִי אַתֶּם יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי
ב אֱלֹהִים: וְנִקְבְּצוּ בְנֵי-יְהוּדָה וּבְנֵי-יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו וְשָׁמוּ לָהֶם
ג רֹאשׁ אֶחָד וְעָלוּ מִן-הָאָרֶץ כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעֵאל: אָמְרוּ
ד לְאֶחֱיֶכֶם עָמִי וְלֹא-אֲחֻזְתִּיכֶם רַחֲמָה: רִיבוּ בְּאִמְכֶם רִיבוּ
ה כִּי-הִיא לֹא אֲשֶׁרִי וְאַנְכִי לֹא אִישָׁה וְתִסַּר זְנוּנִיָּה מִפְּנֵיהָ
ו נֹאפּוּפִיָּה מִבֵּין שְׂדֵיָהּ: פֶּן-אֶפְשִׁיטְנָה עֲרֻמָּה וְהִצַּגְתִּיהָ
ז כִּי־וּם הַיּוֹלְדָה וְשָׁמְתִיהָ כַּמְדַּבֵּר וְשָׁתָה כְּאָרֶץ צִיָּה וְהִמַּתִּיהָ
ח בְּצִמָּא: וְאֶת-בְּנֵיהָ לֹא אֲרַחֵם כִּי-בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה: כִּי
ט זָנְתָה אִמָּם הִבִּישָׁה הוֹרְתָם כִּי אָמְרָה אֲלֵכָה אַחֲרֵי מֵאֵהָבִי
י נָתַנִּי לַחֲמִי וּמִיָּמִי צִמְרִי וּפְשָׁתִי שָׁמְנִי וּשְׁקוּיִי: לִכֵּן הִנְנִי-
יא שֹׁךְ אֶת-דַּרְכֶּךָ בְּפִסְדִים וְגִדְרֹתַי אֶת-גִּדְרָהּ וְנִתְיַבּוּתִיהָ לֹא
יב תִּמְצָא: וְרִדְפָה אֶת-מֵאֵהָבִיהָ וְלֹא-תִשָּׂג אַתֶּם וּבִקְשַׁתֶּם
יג וְלֹא תִמְצָא וְאָמְרָה אֲלֵכָה וְאֲשׁוּבָה אֶל-אִישֵׁי הָרֵאשֹׁן
יד כִּי טוֹב לִי אִזְ מֵעַתָּה: וְהִיא לֹא יָדְעָה כִּי אֲנִכִּי נָתַתִּי
טו לָהּ הַדָּגֵן וְהַתִּירוֹשׁ וְהִיִּצְהַר וְכִסֶּף הַרְבִּיתִי לָהּ וְזָהָב עָשׂוּ
טז לְבַעַל: לִכֵּן אֲשׁוּב וְלִקְחֹתִי דָגְנִי בְעֵתוֹ וְתִירוֹשֵׁי בְמוֹעֲדוֹ
יז וְהִצַּלְתִּי צִמְרִי וּפְשָׁתִי לְכִסּוֹת אֶת-עֲרוֹתָהּ: וְעַתָּה אֲגַלְּהָ
יח אֶת-נִבְלָתָהּ לְעֵינֵי מֵאֵהָבִיהָ וְאִישׁ לֹא-יִצְלִנָּה מִיָּדִי:

(שים לב: סעיפי השאלה בעמוד הבא.)

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא פסוקים 1-3 בקטע שלפניך.

רש"י, בפירושו לפסוק 1, מביא מדברי חז"ל:

"רבי אומר: יש פרשיות סמוכות זו לזו ורחוקות זו מזו כרחוק מזרח ממערב".

בסס את דברי חז"ל (המסומנים בקו) על ההשוואה בין פסוקים 1-3 לעומת פסוקים 4-12.

ב. קרא גם **ירמיה**, ב', 1-2.

(1) מהו המשותף למשל **הושע** ולמשל **בירמיה**? (2 נקודות)

(2) מהו ההבדל העיקרי בין המשלים? התבסס על תוכנם. (3 נקודות)

ג. קרא פסוקים 4-12 בקטע שלפניך.

(1) מדוע אשת הושע בגדה בו עם זרים, ומה יגרום לה לחזור אליו?

בסס את תשובתך על פסוקים אלה. (3 נקודות)

(2) כתוב את הנמשל לשני חלקי תשובתך לסעיף (1). (2 נקודות)

2. קרא תהלים, ע"ב, 5-17.

וַיִּרְאוּךָ עַם-שָׁמַשׁ וּלְפָנַי יָרַח דָּוָר דְּוָרִים: יָרַד כַּמָּטֵר עַל-גֹּזֵן ה
 כְּרִבְבִיבִים זְרוֹזִף אֲרָץ: יִפְרַח-בְּיָמָיו צְדִיק וְרַב שְׁלוֹם עַד-בְּלִי ז
 יָרַח: וַיִּרַד מִיַּם עַד-יָם וּמִנְהַר עַד-אֶפְסַי-אֲרָץ: לְפָנָיו יִכְרְעוּ ח
 צִיִּים וְאֵיבָיו עִפְרָ יִלְחֲכוּ: מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יִשִּׁיבוּ י
 מַלְכֵי שָׁבָא וְסָבָא אֲשֶׁר יִקְרִיבוּ: וַיִּשְׁתַּחֲוּ-לוֹ כָּל-מַלְכִים כָּל- יא
 גֹּזִים יַעֲבֹדוּהוּ: כִּי-יִצִיל אֲבִיוֹן מִשׁוֹעַ וְעָנִי וְאִין-עֶזֶר לוֹ: יחס יב
 עַל-דֵּל וְאֲבִיוֹן וּנְפִשׁוֹת אֲבִיוֹנִים יוֹשִׁיעַ: מִתּוֹךְ וּמִחֲמַס יִגְאֵל יד
 נַפְשָׁם וַיִּקַּר דָּמָם בְּעֵינָיו: וַיְחִי וַיִּתֶּן-לוֹ מִזֶּהָב שָׁבָא וַיִּתְפַּלֵּל טו
 בְּעַדוֹ תָּמִיד כָּל-הַיּוֹם יְבָרְכֵנָהוּ: יְהִי פֶסֶת-בֵּר וּבְאֲרָץ בְּרֵאשׁ טז
 הָרִים יִרְעַשׂ כָּל-בְּנוֹן פְּרִיָו וַיִּצִיעוּ מְעִיר כְּעֵשֶׂב הָאֲרָץ: יְהִי שְׁמוֹ ז
 לְעוֹלָם לְפָנֵי-שָׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ וַיִּתְבָּרְכוּ בּוֹ כָּל-גֹּזִים יִאֲשְׁרֵהוּ: יז

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. על פי פסוק 1 במזמור, המזמור מתייחס לשלמה המלך.

(1) כיצד מצטייר המלך לפי פסוקים 12-14? (נקודה אחת)

(2) קרא **מלכים א**, י"ב, 3-4.

דמות המלך בקטע שב**מלכים א** שונה מדמותו בקטע מתהלים.

הסבר קביעה זו. (4 נקודות)

ב. יש הטוענים כי המזמור מתייחס למלך המשיח.

(1) ציין שלושה ביטויים מהקטע שלפניך המעידים על נצחיות שלטונו של המלך המשיח. (3 נקודות)

(2) יש הטוענים כי בפסוק 17 מוזכר שמו של המלך המשיח. הסבר כיצד יכול שם זה לרמוז על נצחיות. (2 נקודות)

ג. קרא את פסוק 15 ואת שני הפירושים שלפניך:

"ויחי ויתן לו מזהב שבא ויתפלל בעדו תמיד כל היום יברכנהו".

רש"י פירש: " ויחי' – שלמה. ויתן לוי' – הקב"ה. 'מזהב שבא' – וכן היתר גם עושר גם כבוד אשר לא היה כמודי' וגוי' (**מלכים א**, ג', 13). ויתפלל בעדו תמיד וגוי' – היא התפילה, היא הברכה כשהקב"ה אומר לאדם 'ברוך תהיה' לשון תפילה הוא".

רד"ק פירש: " ויתן לוי' [...] כלומר ייתן לעני מהונו שיחיה עמו [...] ויתפלל בעדו' – העני יתפלל בעד המלך תמיד".

הסבר למי מתייחסות המילים המסומנות בקו לפי רש"י, ולמי הן מתייחסות לפי רד"ק.

וְאִלֶּם אֲנִי אֲדַרְשׁ אֶל-אֱלֹהִים וְאֶל-אֱלֹהִים אֲשִׁים דְּבַרְתִּי: עֲשֵׂה
 גְּדֹלוֹת וְאִין חֲקֹךְ נִפְלְאוֹת עַד-אִין מִסְפָּר: הִנֵּתָן מָטָר עַל-פְּנֵי-
 אֶרֶץ וְשַׁלַּח מַיִם עַל-פְּנֵי חוּצוֹת: לְשׁוֹם שְׂפֵלִים לְמָרוֹם וְקֹדְדִים
 שִׁגְבוּ יִשָּׁע: מִיַּר מַחְשְׁבוֹת עֲרוֹמִים וְלֹא-תַעֲשִׂינָה יְדֵיהֶם
 תִּשְׂיָה: לִכְדּ חַכְמִים בְּעָרְמָם וְעֵצָת נִפְתָּלִים נִמְהָרָה: יוֹמָם
 יִפְגְּשׁוּ-חֶשֶׁךְ וְכִלְיָה יִמְשְׁשׁוּ בַצְהָרִים: וַיִּשָּׁע מִחֶרֶב מִפִּיהֶם
 וּמִיַּד חָזַק אָבִיוֹן: וַתְּהִי לְדָל תִּקְוָה וְעֲלֹתָהּ קִפְצָה פִּיה: הִנֵּה
 אֲשֶׁר־י אֲנוֹשׁ יִזְכַּחנֵנו אֱלֹהִים וּמוֹסֵר שְׂדֵי אֶל-תַּמָּאָם: כִּי הוּא
 יִכְאִיב וַיַּחֲבֹשׁ יִמְחִץ וַיִּדּוּ תִרְפִּינָה: בְּשֵׁשׁ צָרוֹת יִצִּילְךָ וּבְשִׁבְעֹן
 לֹא-יִגַּע בְּךָ רָע: בְּרָעַב פָּדַךְ מִמּוֹת וּבְמִלְחָמָה מִיַּד חֶרֶב:
 בְּשׂוֹט לְשׁוֹן תִּחַבֵּא וְלֹא-תִירָא מִשָּׂד כִּי יָבֹא: לְשָׂד וּלְכַפֵּן
 תִּשְׁחַק וּמַחִית הָאָרֶץ אֶל-תִּירָא: כִּי עַם-אֲבֵנֵי הַשָּׂדֶה בְּרִיתְךָ
 וְחַיֵּית הַשָּׂדֶה הַשְּׁלֵמָה-לְךָ: וַיִּדְעַת כִּי-שְׁלוֹם אֶהְיֶךָ וּפְקֻדָּת
 נֹרָא וְלֹא תַחֲטָא: וַיִּדְעַת כִּי-רַב זֶרַעְךָ וְצִאֲצִאִיךָ כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ:
 תִּבּוֹא בְּכֹלֶךָ אֱלֹהֵי-קָבֶר כַּעֲלוֹת גְּדִישׁ בְּעֵתוֹ: הִנֵּה-זֹאת חֲקֻרְנָה
 כֹּן-הִיא שְׁמַעְנָה וְאַתָּה דַע-לְךָ:

ענה על שניים מהסעיפים א-ג.

א. קרא גם איוב, ל"ח, 1-4, 25-26.

בקטע שלפניך ובפרק ל"ח מוזכרת הורדת גשם, המבטאת שני מסרים שונים.
 מהו המסר בנאום אליפז (בקטע שלפניך), ומהו המסר במענה ה' (פרק ל"ח)?
 בסס את דבריך על הכתובים.

ב. קרא פסוקים 11-16 בקטע שלפניך.

בפסוקים אלה אליפז מתאר את מעשיו הגדולים של האל למען שינוי פני החברה.
 איזה שינוי בחברה בא לידי ביטוי בפסוק 11, ואיזה שינוי בחברה בא לידי ביטוי
 בפסוקים 12-13? בסס את דבריך, והסבר אותם.

ג. בפסוקים 19-26 אליפז מבטיח לאיוב כי מצבו ישתנה.

(1) ציין והסבר ארבע "הצלחות" שה' יציל את איוב. (3 נקודות)

(2) יש הטוענים שדברי הנחמה של אליפז יכולים להכאיב לאיוב, ולא לנחמו.

בסס טענה זו באמצעות שתי דוגמאות מפסוקים אלה, והסבר אותן. (2 נקודות)

פרק שני (14 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 4-9 (לכל שאלה – 7 נקודות).

4. קרא יהושע, ב', 17-20.

וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִים אַנְחֲנוּ יי
מִשְׁבַּעְתְּךָ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ: הֲנִה אַנְחֲנוּ בְּאִים בְּאֶרֶץ יח
אֶת־תְּקוּנֹת חוּטֵי הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרֵי בְּחֵלוֹן אֲשֶׁר הוֹרְדְתָנוּ
בּוֹ וְאֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ וְאֶת־אֲחִיךָ וְאֶת־כָּל־בֵּית אֲבִיךָ
ט תֹּאסְפֵי אֵלֶיךָ הַבֵּיתָה: וְהָיָה כָּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדְּלָתַי בֵּיתְךָ
הַחוּצָה דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְאַנְחֲנוּ נְקִים וְכָל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתְּךָ בְּבֵית
כ דָּמוֹ בְּרֹאשׁוֹ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ: וְאִם־תִּגִּידֵי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה
וְהָיִינוּ נְקִים מִשְׁבַּעְתְּךָ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ:

- א. (1) מה הם שני חלקי השבועה של המרגלים בפסוק 19? (2 נקודות)
(2) באיזה ביטוי חוזר משתמש המחבר כדי להבליט את שני חלקי השבועה, ומהי משמעות הביטוי? (2 נקודות)
- ב. (1) באיזה תנאי תתבטל השבועה, לפי פסוק 20? (2 נקודות)
(2) באיזה ביטוי משתמשים המרגלים בפסוקים 19-20 כדי לבטא את התנערותם מהשבועה, אם התנאי לא יקוים? (נקודה אחת)

5. קרא יהושע, ט', 3-7; 22-24.

יהושע, ט', 3-7

וַיִּשְׁבִּי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעָי: וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵמָּה בְּעֶרְמָה וַיִּלְכוּ וַיִּצְטִירוּ וַיִּקְחוּ שָׁקִים בָּלַיִם לַחֲמוּדֵיהֶם וְנֹאדוֹת לַיָּיִן בָּלַיִם וּמִבְּקָעִים וּמִצְדָּרִים: וּנְעָלוֹת בָּלוֹת וּמִטְלָאֵת בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׁלֹמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם וְכֹל לֶחֶם צֵידָם יִבֶּשׂ הָיָה נִקְדִים: וַיִּלְכוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגָּלְגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֲרֶץ רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַחַי אֲוֹלֵי בְּקַרְבֵי אֲתָה יוֹשֵׁב וְאַיֶּךָ אֲכֹרוֹת־לָךְ בְּרִית:

יהושע, ט', 22-24

כב וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר לָמָּה רַמִּיתֶם אֹתָנוּ לֵאמֹר רְחוֹקִים אָנַחְנוּ מִכֶּם מְאֹד וְאַתֶּם בְּקִרְבָּנוּ יוֹשְׁבִים: וְעַתָּה אֲרוּרִים אַתֶּם וְלֹא־יִכָּפֹר מִכֶּם עֲבַד וְחִטְבֵי עֵצִים וְשֹׂאבֵי מַיִם לְבֵית אֱלֹהֵי: וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ כִּי הִגַּד הַגִּד לְעַבְדֶיךָ אֵת אֲשֶׁר עָוָה ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ לְתַת לָכֶם אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְלִהְיֶינָה אֶת־כָּל־יִשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וַיִּלְדָּא מְאֹד לְנַפְשֵׁינֵנוּ מִפְּנֵיכֶם וְנַעֲשֶׂה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה:

א. מה הן פעולות ההטעיה שעשו הגבעונים? (2 נקודות)

ב. מדוע נאלצו הגבעונים לנקוט פעולות אלה? הסבר לפי הכתוב שלפניך ולפי דברים, ז', 1-2.

(5 נקודות)

6. קרא ישעיה, י"א, 11-16.

וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדָנִי וְשִׁנִּית
 ידו לְקִנּוּת אֶת־שָׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׁאַר מֵאֲשׁוּר וּמִמְצָרִים
 יב וּמִפְתָּרוֹם וּמִכּוּוֹשׁ וּמִעֵילָם וּמִשְׁנַעַר וּמִחֲמַת וּמֵאֵי הַיָּם: וְנִשְׂא
 יג נֶלֶג לְגוֹיִם וְאֶסְףּ נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאֲרָבַע
 יד פְּנֹפֹת הָאָרֶץ: וְסָדָה קִנְיָת אֶפְרַיִם וְצַדְרֵי יְהוּדָה יִכְרֹתוּ
 טו אֶפְרַיִם לֹא־יִקְנָא אֶת־יְהוּדָה וַיְהוּדָה לֹא־יֵצֵר אֶת־אֶפְרַיִם:
 טז וְעָפוּ בְכַתֵּף פְּלִשְׁתִּים יִמָּה יַחְדוּ יִבְזוּ אֶת־בְּנֵי־קַדְשׁ אֲדָוָם
 טז וּמוֹאֵב מִשְׁלֹחַ יָדָם וּבְנֵי עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם: וְהַחֲרִים ה' אֶת
 לְשׁוֹן יַם־מִצְרַיִם וְהִנִּיף יָדוֹ עַל־הַנְּהַר בְּעֵינֵי רוּחוֹ וְהִפְתָּהוּ
 טז לְשֶׁבַע נַחְלִים וְהַדְרִיךְ בְּנַעֲלִים: וְהִיתָה מְסֻלָּה לְשָׂאֵר עַמּוֹ
 אֲשֶׁר יִשְׁאַר מֵאֲשׁוּר כַּאֲשֶׁר הִיתָה לְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם עָלְתוּ מֵאֲרָץ
 מִצְרַיִם:

- א. מקובל לראות בנבואה זו התייחסות לגולים שהוגלו מישראל בשנת 721/2 לפנה"ס. מהו הביטוי החוזר בפסוקים 11, 16, וכיצד אפשר לבסס באמצעותו את התפיסה הזו? (4 נקודות)
- ב. לפי המתואר בקטע, איזה קשר יהיה בעתיד בין ממלכת ישראל לממלכת יהודה? במה שונה קשר זה מהמתואר בישעיה, ז', 1? (3 נקודות)

7. קרא מיכה, ו', 9-16.

ט קול ה' לעיר יקרא ותושיה יראה
 י שִׁמְךָ שָׁמְעוּ מִטָּה וּמִי יַעֲרָה: עוֹד הָאֵשׁ בֵּית רָשָׁע אֲצֵרוֹת
 יא רָשָׁע וְאִיפֹת רְזוֹן זְעוּמָה: הָאֶזְכָּה בְּמֵאזְנֵי רָשָׁע וּבְכִיִּים אֲבִנִי
 יב מִרְמָה: אֲשֶׁר עֲשִׂי לִי מִלְּאוֹ חֶמְסִים וְיִשְׁבִּיָּה דְבַר-וִישָׁקֵר וּלְשׁוֹנִים
 יג רְמִיָּה בְּפִיהֶם: וְגַם-אֲנִי הִחֲלִיתִי הַפֹּתֶךָ הַשָּׁמַיִם עַל-חַטֹּאתֶיךָ:
 יד אַתָּה תֹאכַל וְלֹא תִשְׂבַּע וְיִשְׁחַךְ בְּקִרְבְּךָ וְתִסַּג וְלֹא תִפְלִיט
 טו וְאֲשֶׁר תִּפְלֹט לַחֲרָב אֲתָנָן: אַתָּה תִזְרַע וְלֹא תִקְצוֹר אַתָּה
 טז תִּדְרֹךְ-זֵית וְלֹא-תִסּוֹךְ שֶׁמֶן וְתִירוֹשׁ וְלֹא תִשְׁתַּה-יַיִן: וְיִשְׁתַּמְּרֹךְ
 חֲקוֹת עַמּוּדֵי וְכֹל מַעֲשֵׂה בֵּית-אֲחָאֵב וְתִלְכוּ בְּמַעֲצוֹתֵם
 לְמַעַן תִּתִּי אֶתְךָ לְשִׁמָּה וְיִשְׁבִּיָּה לְשָׂרְקָה וְחִרְפַת עַמִּי
 תִּשָּׂאוּ:

בקטע זה מיכה מאשים את העם בחטאים, וקובע באילו עונשים ייענשו.

א. קרא פסוקים 10-11 בקטע שלפניך, וכן **דברים**, כ"ה, 13-15.

באילו חטאים מאשים מיכה את העם בפסוקים אלה, והאם ההאשמה מבוססת על החוק המקראי? בסס את תשובתך על הכתובים. (3 נקודות)

ב. קרא גם **דברים**, כ"ח, 37-40.

כתוב שלושה עונשים המוזכרים בפסוקים 15-16 בקטע שלפניך, ואת הקללות המקבילות להם ב**דברים**, כ"ח, 37-40. (4 נקודות)

8. קרא תהלים, ט"ו.

א מִזְמוֹר לְדָוִד ה' מִי-יִגּוֹר בְּאַהֲלֶיךָ מִי-יִשְׁכֵּן בְּהַר קֹדְשֶׁךָ:
 ב הוֹלֵךְ תָּמִים וּפְעֵל צְדָק וּדְבַר אֱמֶת בְּלִבּוֹ: לֹא-דָגַל וְעַל-
 ג לְשׁוֹן לֹא-עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא-נִשְׂאָה עַל-קִרְבּוֹ:
 ד נְבֻזָה וּבַעֲיָמוֹ נִמְאָס וְאֶת-יְרֵאֵי ה' יִכְבֵּד נִשְׁבַּע לְהִרְעֵי
 ה וְלֹא יָמַר: כִּסְפוֹ וְלֹא-נָתַן בְּנִשְׁךָ וְשִׁחַד עַל-נַקְי לֹא-לָקַח
 עָשָׂה אֱלֹהֵי לֹא יִמוֹט לְעוֹלָם:

א. פרשנים התלבטו בשאלה מי הוא האדם שעליו מדובר במזמור.

תשובה אפשרית היא: עולה הרגל. בסס אותה על הכתוב, וכתוב תשובה אפשרית נוספת. (3 נקודות)

ב. אפשר לחלק את התכונות המפורטות במזמור לתחומי התנהגות שונים: תחום המשפט, תחום המסחר וכבוד האדם.

הבא מפסוקים 3-5 דוגמה לכל אחד מהתחומים האלה (סך הכול – שלוש דוגמאות). (4 נקודות)

9. קרא איכה, א', 6-14.

וַיֵּצֵא מִן בֵּית-צִיּוֹן כָּל-הַדָּרָה הָיוּ שָׂרֵיָהּ
 בְּאֵילִים לֹא-מֵצְאוּ מְדַעַה וַיִּלְכוּ בְּלֹא-כֶח לִפְנֵי רוּדְף: זְכָרָה
 יְרוּשָׁלַם יָמִי עֲנִיָה וּמְרוּדִיָה כָּל מַחְמְדִיָה אֲשֶׁר הָיוּ מִיָּמֵי קֹדֶם
 בְּנֶפֶל עַמָּה בְּיַד-צָר וְאֵין עֹזֵר לָהּ רְאוּהָ צָרִים שָׁחֲקוּ עַל-
 מִשְׁבֶּתֶהָ: חֲטָא חֲטָאָה יְרוּשָׁלַם עַל-כֵּן לְנִידָה הִיתָה כָּל-
 מִכְּבָדֶיהָ הִזְלִוּהָ בְּיַדְאוּ עֲרוּתָהּ גַם-הִיא נֶאֱנַחָה וּתְשֹׁב אַחֲוֹר:
 ט טַמְאָתָה בְּשׁוּלִיָה לֹא זְכָרָה אַחֲרִיתָה וּתְרַד פְּלֹאִים אֵין מְנַחֵם
 י לָהּ רְאָה הֵּהָא אֶת-עַנְיִי כִי הִגְדִּיל אוֹיֵב: יָדוּ פָּרַשׁ צָר עַל כָּל-
 מַחְמְדִיָה בְּיַדְאָתָה גּוֹיִם בָּאוּ מִקְדָּשָׁה אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא-יָבֹאוּ
 י"א בְּקֶהֱל לָךְ: כָּל-עַמָּה נֶאֱנַחִים מִבְּקָשִׁים לָחֵם נָתַנּוּ מַחְמוּדִיָּהֶם
 י"ב בָּאֶכֶל לְהַשְׁיֵב נֶפֶשׁ רְאָה הֵּהָא וְהַבִּיטָה כִּי הִיִּיתִי זֹלִלָה: לוֹא
 אֶלִיכֶם כָּל-עַבְרֵי דְרָךְ הַבִּיטוּ וּרְאוּ אִם-יֵשׁ מִכָּאוֹב בְּמִכְאֹבִי
 י"ג אֲשֶׁר עֹלֵל לִי אֲשֶׁר הוּגָה הֵּהָא בְּיוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ: מִמְרוֹם
 שָׁלַח-אֵשׁ בַּעֲצַמְתִּי וַיִּרְדְּנָה פָּרַשׁ רֶשֶׁת לְרַגְלִי הִשְׁיִבְנִי אַחֲוֹר
 י"ד נָתַנְנִי שְׂמֵמָה כָּל-הַיּוֹם דָּוָה: נִשְׁקַד עַל פְּשָׁעֵי בִידוֹ יִשְׁתַּרְגּוּ
 עָלוּ עַל-צְוֹאְרֵי הַכְּשִׁיל כַּחֲוִי נָתַנְנִי אֲדַנְּי בְּיַדִּי לֹא-אוּכַל קוֹם:

מחמדיהם

א. קרא פסוקים 8, 14 בקטע שלפניך, וכן איכה, ה', 7.

מה היא תפיסת הגמול העולה מאיכה א', ומה היא תפיסת הגמול העולה מאיכה ה'?
איזו מסקנה בנוגע לחורבן נובעת מכל אחת מהתפיסות? (3 נקודות)

ב. קרא גם מלכים ב, כ"ה, 3-5.

המקונן באיכה רומז על אירועים שונים שקרו במהלך חורבן ירושלים, המתוארים גם במלכים ב.

כתוב שני פרטים ממלכים ב המקבילים לכתוב בפסוקים 6, 7 או 11 בקטע שלפניך.
(4 נקודות)

פרק שלישי (20 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 10-14 (לכל שאלה – 5 נקודות).

10. קרא שיר השירים, ב', 1-3.

א אֲנִי חֲבַצְלֵת הַשָּׁדוֹן שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים: כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין הַחֹחִים
 ג כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת: כְּתַפּוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר בֵּן דּוֹדַי בֵּין
 הַבְּנִים בְּצִלּוֹ חֲמֹדָתִי וַיִּשְׁבְּתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֵכָי:

קרא את הפירושים שלפניך, העוסקים בביטוי "כתפוח בעצי היער" (פסוק 3):

רש"י: "אילן של תפוחים, כשהוא בין אילני סרק, הוא חביב מן כולן, שפריו טוב בטעם ובריח [...]
 כך הקב"ה מכל האלהים נבחר. לפיכך 'בצלו חמדתי וישבתי'."

מדרש שמות רבה: "למה נמשל הקב"ה לתפוח? לומר לך: מה תפוח זה נראה לעין בלא כלום ויש בו
 טעם וריח, כך הקב"ה חפו ממתקים וכלו מחמדים, ונראָה לעובדי כוכבים, ולא רצו לקבל התורה, והייתה
 התורה בעיניהם כדבר שאין בו ממש [...]. אמרו ישראל: אנו יודעין כִּהְיָה של תורה, לפיכך אין אנו זזים מן
 הקב"ה ותורתו, שנאמר 'בצלו חמדתי וישבתי'."

שני הפירושים מְדַמִּים את ה' לעץ תפוח.

א. לפי רש"י, מהו השבח הנאמר על ה'?

ב. לפי המדרש, מהו השבח הנאמר על עם ישראל?

11. קרא רות, א', 7-17.

ז ותצא מן-המקום אשר היתה-
 שמה ושתי כלתיה עמה ותלכנה בדרך לשוב אל-ארץ
 ח יהודה: ותאמר נעמי לשתי כלתיה לכנה שבנה אשה לבית
 אמה יעשה ה' עמכם חסד כאשר עשיתם עס-המתים יעש
 ט ועמדי: יתן ה' לכם ומצאן מנוחה אשה בית אישה ותשק
 י להן ותשאנה קולן ותבכינה: ותאמרנה לה כי-אתך נשוב
 יא לעמד: ותאמר נעמי שבנה בנתי למה תלכנה עמי העוד-
 יב לי בנים במעי והיו לכם לאנשים: שבנה בנתי לכן כי זקנתי
 מהיות לאיש כי אמרתי יש-לי תקוה גם הייתי הלילה
 יג לאיש וגם ילדתי בנים: הלהן | תשבנה עד אשר יגדלו
 הלהן תעגנה לבלתי היות לאיש אל בנתי כי-מר-לי מאד
 יד מפם כי-יצאה בי יד-ה': ותשנה קולן ותבכינה עוד
 טו ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה: ותאמר הנה שבה
 טז ובמתך אל-עמה ואל-אלהיה שובי אחרי ובמתך: ותאמר
 רות אל-תפגעי-כי לעזבך לשוב מאחריך כי אל-אשר
 תלכי אלך ובאשר תליני אליו עמד עמי ואלהיך אלהי:
 יז באשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה ה' לי וכה
 יוסיף כי המות יפריד ביני ובייך:

א. מה מציעה נעמי לכלותיה, ומה הם שלושת הנימוקים שהיא מביאה לחיזוק הצעתה?

(2 נקודות)

ב. אפשר לראות סתירה בין הנאמר ברות, ב', 20 לבין המסקנה העולה מדברי נעמי בקטע

שלפניך. הסבר את הסתירה. (3 נקודות)

12. קרא קהלת, א', 11-1.

א דְבַרִי קֹהֶלֶת בֶּן־דָּוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם: הִבֵּל הַבָּלִים אָמַר
ב קֹהֶלֶת הִבֵּל הַבָּלִים הַכֹּל הֵבֵל: מִהֵי־תִרוֹן לָאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ
ד שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: דּוֹר הַלֶּךְ וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם
ה עֲמֹדֶת: וְזָרַח הַשָּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ וְאֵל־מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זֹרַח
ו הוּא שֵׁם: הוֹלֵךְ אֶל־דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן סוֹבֵב וְסוֹבֵב הוֹלֵךְ
ז הָרוּחַ וְעַל־סִבִּיבֹתָיו שָׁב הָרוּחַ: כָּל־הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶל־
ח הַיָּם וְהַיָּם אֵינְנו מְלֵא אֶל־מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הַלְכִים שֵׁם הַיָּם
ט שָׁבִים לְלִכְתּוֹ: כָּל־הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא־יִוָּכַל אִישׁ לְדַבֵּר לֹא־
י תִּשְׁבַּע עֵינָיו לְרֵאוֹת וְלֹא־תִמְלֵא אָזְנוֹ מִשְׁמָע: מִה־שִׁהִיָּה הוּא
יא שִׁהִיָּה וּמִה־שִׁנְעֵשָׂה הוּא שִׁיעֵשָׂה וְאִין כָּל־חֲדָשׁ תַּחַת
יב הַשָּׁמֶשׁ: יֵשׁ דְּבַר שִׁיאֲמַר רֵאֵה־זֶה חֲדָשׁ הוּא כִּבְרָה הִיָּה לְעֹלָמִים
יג אֲשֶׁר הִיָּה מִלְּפָנָינוּ: אִין זְכוּרֹן לְרֵאשִׁנִּים וְגַם לְאַחֲרָנִים שִׁהִיו
יד לֹא־יִהְיֶה לָהֶם זְכוּרֹן עִם שִׁהִיו לְאַחֲרָנָה:

א. קרא פסוקים 4-8 בקטע שלפניך, וכן תהלים, י"ט, 2-7.

בשני הכתובים תיאור השמש מבטא מסר מסוים. מהו המסר בכל אחד מהכתובים?
(3 נקודות)

ב. המסר בתיאור השמש בקטע שלפניך בא לידי ביטוי גם בתפיסתו של קהלת את
מהלך ההיסטוריה.

הסבר, ובסס את תשובתך על הכתוב. (2 נקודות)

13. קרא קהלת, ג', 18-22.

ח אָמַרְתִּי אֲנִי בְלִבִּי עַל־דְּבַרְתַּי
 בְּנֵי הָאָדָם לְבָרֵם אֱלֹהִים וּלְרֵאוֹת שְׂהִסְבִּיהֶמָה הַמָּה לָהֶם:
 ט כִּי מִקְרָה בְנֵי־הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה וּמִקְרָה אֶחָד לָהֶם כַּמּוֹת
 זֶה כֵּן מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לְכָל וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אֵין
 כ כִּי הַכֹּל הַכֹּל: הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל־מְקוֹם אֶחָד הַכֹּל הִיָּה מִן־הָעֶפֶר
 כּא וְהַכֹּל שָׁב אֶל־הָעֶפֶר: מִי יוֹדַע רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלֶה הִיא
 כב לְמַעַלָּה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ: וְרֵאִיתִי כִּי
 אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׁמַח הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו כִּי־הוּא חָלְקוֹ כִּי מִי
 יבִיאֵנּוּ לְרֵאוֹת בְּמָה שִׁיהִיָּה אַחֲרָיו:

א. קרא פסוקים 19-20.

- (1) מהי טענת קהלת בפסוקים אלה? (נקודה אחת)
- (2) יש הטוענים כי הכתוב בבראשית, ב', 7, 19 מחזק את טענת קהלת (שבפסוקים 19-20), ויש הטוענים שהכתוב בבראשית סותר את טענתו.

בסס אחת מהטענות על פי הכתוב בבראשית ובקהלת. (2 נקודות)
- ב. יש אומרים כי בפסוקים 21-22 קהלת אינו בטוח בטענה שהציג.

הראָה במה הדבר בא לידי ביטוי, וכתוב מהי המלצתו של קהלת. (2 נקודות)

14. קרא אסתר, ו', 10-12; ז', 1-6.

אסתר, ו', 10-12

וַיֹּאמֶר י'
הַמֶּלֶךְ לְהִמָּן מִהֵרָ קַח אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
וַעֲשֵׂה־כֵן לְמַרְדֳּכָי הַיְהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ אֶל־תִּפְּלֵ
דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיִּקַּח הָמָן אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס י"
וַיַּלְבֵּשׁ אֶת־מַרְדֳּכָי וַיַּרְכִּיבֵהוּ בְּרוּחוֹב הָעִיר וַיִּקְרָא לִפְנֵי כָּהֵ
וַעֲשֵׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ: וַיֹּשֶׁב מַרְדֳּכָי אֶל־ יב
שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהָמָן נִדְחַף אֶל־בֵּיתוֹ אֲבָל וַחֲפוּי רֹאשׁ:

אסתר, ז', 1-6

וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן לַשָּׂתוּת י'
עַם־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשְּׁנִי ב'
בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה־שְּׂאֵלְתֶךָ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתַנְתֵּן לִי וּמַה־ ג'
בְּקִשְׁתֶּךָ עַד־חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשׂ: וְתַעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
וְתֹאמֶר אֶס־מְצֵאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ וְאֶס־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב
ד תַּנְתֵּן־לִי נַפְשִׁי בְּשֵׂאלְתִי וְעַמִּי בְּבִקְשָׁתִי: כִּי נִמְכְּרָנוּ אָנֹכִי
וְעַמִּי לְהַשְׂמִיד לְהַרְגוֹ וְלִאֲבֹד וְאֵלֹהֵי לְעַבְדִּים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכְּרָנוּ
ה הַחֲרָשְׁתִּי כִּי אֵין הַצָּר שׁוּה בְּנֹק הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוּשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי־זֶה
ו הוּא אֲשֶׁר־מָלְאוּ לְבוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן: וְתֹאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צָר וְאוֹיֵב
הָמָן הָרַע הַזֶּה וְהָמָן נִבְעֵת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה:

יש הטוענים כי אף על פי שהמגילה קרויה "אסתר", התפקיד של "גיבור המגילה" נחלק בין מרדכי לאסתר.

א. בסס טענה זו על הקטעים שלפניך. (3 נקודות)

ב. קרא אסתר, ח', 1-7. יש הרואים בפסוקים אלה ראיה ליתרונה של אסתר על פני מרדכי, יתרון שיכול להצדיק את שם המגילה.

בסס תפיסה זו על שלושה פרטים מפסוקים אלה. (2 נקודות)

שים לב: בפרק הרביעי בחר בנושא מסכם שלא בחרת בו במסגרת שתי יחידות הלימוד הראשונות, ורשום את שמו על גב המחברת.

פרק רביעי – הנושא המסכם (14 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על אחת מהשאלות 15-19. בשאלה שבחרת ענה על שני סעיפים – על אחד מהסעיפים א-ב, ועל אחד מהסעיפים ג-ד. (לכל סעיף – 7 נקודות; סה"כ – 14 נקודות)

15. ירושלים במקרא

אם בחרת בשאלה זו, ענה על אחד מהסעיפים א-ב, ועל אחד מהסעיפים ג-ד.

- א.** א' רופא (במאמרו "ירושלים – העיר אשר בחר ה'") כותב כי "הסכנה שאמונת ה' תהפוך לדת אלילית הייתה אפוא ממשית ביותר".
- (1) קרא **בראשית**, י"ד, 18-22, כ"א, 33; **שמואל ב**, י"ג, 23; **מלכים ב**, א', 2.
הסבר כיצד רופא מבסס את טענתו בעזרת הכתובים האלה. (5 נקודות)
- (2) לפי רופא, מה עשו כדי למנוע סכנה זו? (2 נקודות)
- ב.** בין החוויות של עולי הרגל לירושלים אפשר למנות את חוויית ה"יחד", כלומר את הרגשתם שיש ביניהם שותפות גורל.
- (1) לפי יי עמיר (במאמרו "על שני פרקים בתהלים"), כיצד באה חוויה זו לידי ביטוי בתהלים, קכ"ב? הבא שתי דוגמאות, והסבר אותן. (4 נקודות)
- (2) הבא דוגמה לחוויה זו מתהלים, מ"ב, 5, ודוגמה מתהלים, פ"ד, 7-10. (3 נקודות)
- ג.** קרא **מיכה**, ג', 9-12.
- בקטע זה מוצגות שתי תפיסות ביחס לגורל ירושלים: תפיסת העם ותפיסת הנביא.
- (1) מה הן תפיסות אלה, ואיזו מהן באה לידי ביטוי באיכה, א', 5-9? הסבר. (5 נקודות)
- (2) פרט שלושה חטאים של העם הנזכרים במיכה, ג', 9-12 (בפסוקים שונים). (2 נקודות)
- ד.** קרא **עזרא**, ג', 1-10.
- (1) ציין שלוש פעולות שעשו שבי ציון כדי לחדש את הפולחן הדתי בירושלים. (4 נקודות)
- (2) בעזרא, ז', 26 כתוב: "וכל די לא להוא עבד דתא די אלהך... דינה להוא מתעבד מנה". [התרגום לעברית: "וכל אשר לא יעשה החוק של אלוהיך... יעשה בו דין"]. באיזה תחום נוסף (מלבד התחום הפולחני) נערכו שינויים בעקבות שיבת ציון, לפי פסוק זה? הסבר. (3 נקודות)

16. הסיפור המקראי

אם בחרת בשאלה זו, ענה על אחד מהסעיפים א-ב, ועל אחד מהסעיפים ג-ד.

- א.** לפי א' סימון (במאמרו "הדמויות המשניות בסיפור המקראי"), לעתים הדמות המשנית מאירה את הסיטואציה או את הדמות הראשית על ידי אירוניה.
קרא **שופטים**, י"ט, 8-22; **שמואל ב**, י"ג, 28-33.
הדגם את טענתו של סימון לפי כל אחד מהכתובים.
- ב.** י' זקוביץ' טוען כי "ההקשר המידי" (**מלכים ב**, ב', 8-18; 19-22) של הסיפור הבודד (**מלכים ב**, ב', 23-25) מסייע להבנת הסיפור. ("עלה קרח עלה קרח" – מעגלי פרשנות בסיפור המקראי")
(1) הסבר כיצד אפשר ללמוד מההקשר המידי של הסיפור, שפגיעת הנערים באלישע הייתה קשה ביותר. הבא בתשובתך שני הסברים. (4 נקודות)
(2) הסבר כיצד בא לידי ביטוי העיקרון של "מידה כנגד מידה" בעונש שניתן לנערים. (3 נקודות)
- ג.** קרא **בראשית**, י"ח, 23-33.
(1) בדר-שיח שבין אברהם לאלוהים משתמש אברהם במשפטים של פנייה או קישור שאינם חלק מטענות המיקוח.
ציין שני משפטים כאלה שחוזרים פעמיים בקטע, והסבר את תרומתם לעיצוב דמותו של אברהם. (4 נקודות)
(2) בטיעוניו אברהם משתמש בשאלות. ציין מפסוקים 24-25 שאלה רטורית ושאלה לא רטורית. (3 נקודות)
- ד.** באקספוזיציה (מצג) נמסרים פרטים המסייעים להבין את המשך העלילה.
(1) קרא **שמואל ב**, י', 18-19; י"א, 1-2.
איזה פרט הנמסר ב**שמואל ב**, י"א, 1 מציג את המלך באור אירוני? הסבר את האירוניה. (4 נקודות)
(2) באקספוזיציה שב**שמואל ב**, י"ג, 1-2 הכתוב מדגיש את קשרי המשפחה בין הדמויות. ציין מה הם הקשרים, והסבר כיצד הם מסייעים להבנת המשך הסיפור. (3 נקודות)

17. מנהיגות ומנהיגים במקרא

אם בחרת בשאלה זו, ענה על אחד מהסעיפים א-ב, ועל אחד מהסעיפים ג-ד.

- א.** ש"א ליונשטם (במאמרו "משה") מתאר מחלוקת בין "השקפת התורה" ובין הגישה המחקרית, בנוגע למקום שתפס משה בתולדות האמונה המונותאיסטית בישראל.
- (1) הסבר, לדעת ליונשטם, מהו מקומו של משה לפי השקפת התורה. בסס את דבריך על **שמות**, ג', 15-17. (4 נקודות)
- (2) ליונשטם מביא כמה דעות של חוקרים בנוגע למחלוקת זו. הצג דעה אחת. (3 נקודות)
- ב.** מה הן שתי צורות המשטר שא' מלמט מגדיר כ"היפוכה הגמור" של המנהיגות הכריזמטית (במאמרו "השופט-המושיע כמנהיג בתקופת השופטים")? (3 נקודות)
- (2) לפי מלמט, ציין שני הבדלים בין צורות משטר אלה ובין מנהיגות כריזמטית. (4 נקודות)
- ג.** קרא **שמואל ב**, י"ב, 7-10; **מלכים א**, י"ב, 21-24; י"ט, 15-16. כתוב שלושה עניינים שונים שבהם הנביא מתערב בהנהגת המלך. בסס את תשובתך על הפסוקים.
- ד.** כמנהיג של עם ישראל, משה ממלא תפקידים בתחומים מגוונים: הנהגה צבאית, חקיקה, שפיטה.
- קרא **שמות**, י"ח, 16; כ"א, 1-2; **במדבר**, כ"א, 31-35. הסבר, על פי כתובים אלה, איזה תפקיד משה ממלא בכל אחד מהם, וכיצד.

18. דמות האדם במקרא

- אם בחרת בשאלה זו, ענה על אחד מהסעיפים א-ב, ועל אחד מהסעיפים ג-ד.
- א.** י' זקוביץ' (במאמרו "החיים שאחרי החיים בספרות המקרא"), מוצא שתי משמעויות לדור ההמשך עבור האדם.
- קרא **בראשית**, ג', 24 - ד', 1; **שמואל א**, כ"ד, 21-22.
- אילו שת משמעויות זקוביץ' לומד מפסוקים אלה?
- ב.** לדעת ש' יפת (במאמרה "ניסיון העקדה וניסיון איוב – מה ביניהם?"), הניסיון שבו עמד אברהם גדול מהניסיון שבו עמד איוב. הבא שת הוכחות לכך מדבריה.
- ג.** רבים התלבטו בפירוש הביטוי "בצלם אלהים" (**בראשית**, א', 27).
- (1) קרא את פירוש הרמב"ם: "ומפני ההשגה... השכלית נאמר בו 'בצלם אלוהים ברא אותו'... 'נעשה אדם בצלמנו' – הצורה של ההשגה השכלית, לא התמונה והתואר".
- מה פירוש הביטוי "בצלם אלהים" לפי הרמב"ם? (4 נקודות)
- (2) **בדניאל**, ג', 1 כתוב: "נבוכדנצר מלכא עבד [=עשה] צלם די דהב [=של זהב]".
- כיצד מתפרש הביטוי "בצלם אלהים" לפי פסוק זה? (3 נקודות)
- ד.** קרא **בראשית**, י"א, 1-9.
- (1) במה חטאו בני האדם בסיפור מגדל בבל, לפי הכתוב ב**בראשית**, א', 28? (4 נקודות)
- (2) קרא את המדרש שלפניך (פרקי דר' אלעזר, כ"ד): "שבע מעלות [=מדרגות] היו לו למגדל ממזרחו ושבע ממערבו. מעלים את הלבנים מכאן ויורדים מכאן. אם נפל אדם ומת, לא היו שמים לב אליו, ואם נפלה לבנה אחת, היו ישובים ובוכים ואומרים: 'אוי לנו, אימתי תעלה אחרת תחתי'".
- לפי מדרש זה, מהו החטא הנוסף של בני האדם בסיפור מגדל בבל? (3 נקודות)

(שים לב: שאלה 19 בעמוד הבא.)

19. החקלאות במקרא

- אם בחרת בשאלה זו, ענה על אחד מהסעיפים א-ב, ועל אחד מהסעיפים ג-ד.
- א.** י' קויפמן (במאמרו "החגים") טוען כי בחגים האליליים יש שני יסודות: יסוד מגי-מיתולוגי ויסוד דרמטי.
- (1) הסבר כל אחד מיסודות אלה. (3 נקודות)
- (2) הסבר במה שונה החג הישראלי מהחג האלילי בנוגע ליסודות אלה. (4 נקודות)
- ב.** נ' הראובני (במאמרו: "מה לחג יציאת מצרים ולחודש האביב?"), מסביר את הקושי בהוראה להצמיד את המאורע ההיסטורי של יציאת מצרים ל"חודש האביב".
- מהו הקושי, וכיצד עיבור השנה פותר קושי זה?
- ג.** אחד מפגעי הטבע הקשים הנזכרים במקרא הוא הבצורת.
- (1) קרא ירמיה, י"ד, 1-6.
- תאר שלוש תמונות של הבצורת, המוצגות בפסוקים אלה. (4 נקודות)
- (2) קרא תהלים, ס"ה.
- יש הטוענים כי מזמור זה חובר בעקבות בצורת.
- הסבר על מה אפשר לבסס טענה זו. (3 נקודות)
- ד.** קרא ירמיה, ל"ב, 1-15.
- (1) בפסוקים 6-15 מסופר כיצד ירמיהו קונה שדה מדודו.
- ציין שלושה פרטים מטקס העברת הבעלות על הקרקע לידי ירמיהו. (3 נקודות)
- (2) על פי פסוק 15, לשם מה הביא ירמיהו את סיפור קניית השדה?
- היעזר ברקע המתואר בפסוקים 1-5. (4 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט

ת"נ"ך

3 יחידות לימוד (השלמה ל-5 יח"ל)

חלק ב הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה ורבע.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בחלק זה שני פרקים.

פרק חמישי – (10x2) – 20 נקודות

פרק שישי – (4x3) – 12 נקודות

סה"כ – 32 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; רשום את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

הערה: בקטעים המצולמים מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

ה ש א ל ו ת

פרק חמישי (20 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 20-22 (לכל שאלה – 10 נקודות).

20. קרא דברים, כ"ב, 23-27.

כג **כִּי יִהְיֶה נֶעֶר בְּתוּלָה מֵאֲרֻשָּׁה**
 כד **לְאִישׁ וּמִצָּאָה אִישׁ בְּעִיר וְשָׁכַב עִמָּהּ: וְהוֹצֵאתֶם אֹתָם שְׁנֵיהֶם אֶל־
 שַׁעַר הָעִיר הַהוּא וְסָקַלְתֶּם אֹתָם בְּאֲבָנִים וּמָתוּ אֹתָם הַנֶּעֶר עַל־
 דְּבַר אֲשֶׁר לֹא־צִעֲקָה בְּעִיר וְאֹתֵי הָאִישׁ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר־עָנָה אֹתָּ:
 כה **אֵשֶׁת רְעֵהוּ וּבְעֵרַת הָרַע מִקֶּרְבֶּךָ: וְאִם־בְּשֹׁדָה**
יִמְצָא הָאִישׁ אֶת־הַנֶּעֶר הַמֵּאֲרֻשָּׁה וְהִחֲזִיקֶנָּה הָאִישׁ וְשָׁכַב
 כו **עִמָּהּ וּמָת הָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁכַב עִמָּהּ לְבָדּוֹ: וְלַנֶּעֶר לֹא־תַעֲשֶׂה**
דְּבַר אֵין לַנֶּעֶר חֲטָא מוֹת כִּי כִּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל־דַּעְהוּ וּרְצָחוֹ
 כז **נָפֵשׁ בֶּן־הַדָּבָר הַזֶּה: כִּי בְשֹׁדָה מִצָּאָה צִעֲקָה הַנֶּעֶר הַמֵּאֲרֻשָּׁה**
וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָּהּ:**

א. (1) מהי ההבחנה שעורך החוק המקראי בין מקרי האונס, אילו עונשים מוטלים על האנס ועל הנאנסת, ומהי הסיבה להבדל בעונשים במקרי האונס השונים? (3 נקודות)

(2) קרא גם את החוק החתי (מספר 197) שלפניך:

"איש כי יתפוס אישה בהר (ושכב עמה) – חטא האיש הוא, מות יומת. ואם בבית תפסה – חטא האישה הוא, מות תומת."

מהו ההבדל בין העונשים לאנס ולנאנסת בחוק החתי, לעומת החוק המקראי? (3 נקודות)

ב. קרא בראשית, ל"ד, 1-8 (סיפור אונס דינה); שמואל ב, י"ג, 1-21 (סיפור אונס תמר).

במה שונה התנהגות האנסים לאחר מעשה האונס, ובמה שונה התנהגות אבות האנסים? (4 נקודות)

21. קרא שמואל א, י"ז, 32-37, 42-47.

שמואל א, י"ז, 32-37

לב וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-שָׂאוּל אֶל-יִפְלֹל לֵב-אָדָם עָלָיו עֲבָדְךָ
 לה יֵלֶךְ וְנִלְחַם עִם-הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל-דָּוִד לֹא
 תוּבֹל לָלֶכֶת אֶל-הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ כִּי-נֶעַר אַתָּה
 לד וְהוּא אִישׁ מִלְחָמָה מִנְעָרָיו: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-
 לה שָׂאוּל רַעְיָה הִיא עֲבָדְךָ לְאָבוֹי בְּצֹאן וּבַא הָאָרֶץ וְאֶת-הַדּוֹב
 לו וְנִשְׂא שָׂה מִהָעֵדֶר: וַיִּצְאָתִי אַחֲרָיו וְהִכְתִּיו וְהִצַּלְתִּי מִפְּנֵי וַיִּקַּם
 עלִי וְהִחַלְקֹתִי בְּזַקְנֹי וְהִכְתִּיו וְהִמִּיתִיו: גַּם אֶת הָאָרֶץ גַּם-הַדּוֹב
 הזָּה עֲבָדְךָ וְהִיא הַפְּלִשְׁתִּי הָעַרְל הַזֶּה כְּאֶחָד מֵהֶם כִּי חָרַף
 לו מְעַרְכַת אֱלֹהִים חַיִּים: וַיֹּאמֶר דָּוִד הֵן אֲשֶׁר
 הִצַּלְנִי מִיַּד הָאָרֶץ וּמִיַּד הַדָּב הוּא יִצִּילֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי
 הַזֶּה וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל-דָּוִד לֶךְ וְהֵן יִהְיֶה
 עִמָּךְ:

שמואל א, י"ז, 42-47

מב וַיַּבֵּט הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּרְאֶה אֶת-דָּוִד וַיִּבְזֶהוּ כִּי-הָיָה
 מג נָעַר וְאֲדָמְנִי עִם-יָפֶה מִרְאֵה: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל-דָּוִד הַכְּלָב
 אֲנֹכִי כִּי-אַתָּה בֶּא-אֵלֵי בַמְּקִלּוֹת וַיִּקְלַל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת-דָּוִד
 מד בְּאֱלֹהָיו: וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֶל-דָּוִד לֵכָה אֵלָי וְאֶתְנֶה אֶת-
 מה בְּשַׂרְךָ לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבַהֲמַת הַשָּׂדֶה: וַיֹּאמֶר
 דָּוִד אֶל-הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בֶּא אֵלָי בַּחֶרֶב וּבַחֲנִית וּבַכִּידוֹן וְאֲנֹכִי
 בֶּא-אֵלֶיךָ בְּשֵׁם הָיְהוָה עֲבָאוֹת אֱלֹהֵי מְעַרְכֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 מז חָרַפְתָּ: הַיּוֹם הַזֶּה יִסְגְּרֶךָ הָיְהוָה בְּיָדֵי וְהִפְתִּיךָ וְהִסְרְתִי אֶת-
 רֹאשְׁךָ מֵעַלְיֶךָ וְנָתַתִּי פָגֶר מַחְנֵה פְלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף
 הַשָּׁמַיִם וּלְחֵית הָאָרֶץ וַיִּדְעוּ כָל-הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים
 מז לְיִשְׂרָאֵל: וַיִּדְעוּ כָל-הַקְּהָל הַזֶּה כִּי-לֹא בַחֶרֶב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ
 יְהוָה כִּי לַיהוָה הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיַדְנוּ:

- א. בפסוקים 32-37 יש "הבטה לאחור" (=העלאת מאורע שקרה בעבר כדי להבהיר את ההווה).
 - הסבר מהי "ההבטה לאחור" בפסוקים אלה, וכתוב מהו הרעיון שדוד מבטא באמצעותה. (6 נקודות)
 - ב. בפסוקים 42-47 דוד עונה על דברים שאומר גלית. הבא שני דברים שאומר גלית, ואת שתי התשובות של דוד על דברים אלה. (4 נקודות)
- /המשך בעמוד 4/

22. מ' פרנקל ותי' שילה (במאמרן "משפט או משפח – שאול וכוהני נוב"), מציינות ש"אין מוצאים בכתוב דברי ביקורת מפורשים וגלויים על שאול... עם זאת, הסיפור... בנוי מרצף של תמונות והתרחשויות אובייקטיביות לכאורה, המנחות את הקורא לביקורת סמויה על שאול".
- כתוב ארבעה עניינים המשקפים, לדעת המחברות, ביקורת סמויה על שאול בפרשת כוהני נב (שמואל א, כ"א-כ"ב), והסבר את הביקורת העולה מכל אחד מהם.

פרק שישי (12 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 23-27 (לכל שאלה – 4 נקודות).

23. קרא בראשית, כ', 1-18.

א ויִסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם
 ב אֲרֻצָּה הַנְּגֹב וַיֵּשֶׁב בֵּין-קְדֵשׁ וּבֵין שׁוּר וַיַּגֵּר בְּגָרָר: וַיֹּאמֶר
 אַבְרָהָם אֶל-שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אַחְתִּי הוּא וַיִּשְׁלַח אַבְימֶלֶךְ מֶלֶךְ
 ג גָּרָר וַיִּקַּח אֶת-שָׂרָה: וַיִּבֹא אֱלֹהִים אֶל-אַבְימֶלֶךְ בַּחלוֹם הַלַּיְלָה
 וַיֹּאמֶר לוֹ הֲנִךְ מֵת עַל-הָאִשָּׁה אֲשֶׁר-לָקַחְתָּ וְהוּא בַעֲלַת בַּעַל:
 ד וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הַגּוֹי גַם-צִדִּיק תִּהְיֶה:
 ה הֲלֹא הוּא אָמַר-לִי אַחְתִּי הוּא וְהִיא גַם-הוּא אִמְרָה אַחִי הוּא
 ו בַּת־לִבְבִי וּבִנְקִיץ כִּפִּי עָשִׂיתִי זֹאת: וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים
 בַּחלוֹם גַּם אֲנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בַת־לִבְבֶךָ עָשִׂיתָ זֹאת וְאַחֲשֶׁךְ
 ז גַּם-אֲנֹכִי אוֹתְךָ מִחַטּוֹ-לִי עַל-כֵּן לֹא-נִתְּתִיךָ לְנִגְעַת אֵלֶיהָ:
 ח וְעַתָּה הָשִׁיב אֶשְׁתְּ-הָאִישׁ כִּי-נִבְיֵא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ וְחִיָּה
 ט וְאִם-אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע כִּי-מוֹת תָּמוּת אִתָּה וְכָל-אֲשֶׁר-לָךְ:
 י וַיִּשָּׁם אַבְימֶלֶךְ בַּבֶּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל-עַבְדָּיו וַיְדַבֵּר אֶת-כָּל-
 יא הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד: וַיִּקְרָא
 יב אַבְימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מָה-עָשִׂיתָ לָנוּ וּמָה-חָטַאתָ לָךְ
 כִּי-הִבֵּאתָ עָלֵינוּ וְעַל-מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדוֹלָה מֵעַשִׂים אֲשֶׁר לֹא-
 יג יַעֲשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדֵינוּ: וַיֹּאמֶר אַבְימֶלֶךְ אֶל-אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ
 יד כִּי עָשִׂיתָ אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה: וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק
 טו אֵינִי יִרְאֵת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהִרְגִנִי עַל-דְּבַר אִשְׁתִּי: וְגַם-
 טז אָמְנָה אַחְתִּי בַת-אָבִי הוּא אֲךָ לֹא בַת-אִמִּי וְתִהְיֶה לִי לְאִשָּׁה:

וַיְהִי כַאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים מִבַּיִת אָבִי וְאָמַר לֵאמֹר זֶה
חֲסִדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂי עִמָּדִי אֵל כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נִבְּאָ שְׁמָה
אֲמַרְיִלִי אַחִי הוּא: וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֶאֱן וּבָקָר וְעֶבְדִים וּשְׂפָחֹת
וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם וַיֵּשֶׁב לוֹ אֶת שָׂדֵה אֲשֶׁתּוֹ: וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ
הִנֵּה אֲרָצִי לִפְנֶיךָ בְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ שָׁב: וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי
אֵלַי כֶּסֶף לְאַחִיךָ הִנֵּה הוּא־לְךָ כְּסוּת עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אֲתָךְ
וְאֶת־כָּל וְנִכְחַת: וַיִּתְּפֹלֵל אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים
אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אֲשֶׁתּוֹ וְאִמְהַתָּיו וַיִּלְדוּ: כִּי־עָצַר עֶצֶר
הָאֵל בְּעַד כָּל־רַחֵם לְבַיִת אֲבִימֶלֶךְ עַל־דְּבַר שָׂדֵה אֲשֶׁת
אַבְרָהָם:

קרא גם בראשית, י"ב, 10-20.

יש הטוענים כי בפרק כ' רצה הסופר המקראי לתאר את מעשהו של אברהם באור

חיובי יותר מתיאורו בפרק י"ב.

הבא מפרק כ' שלושה פרטים, והסבר כיצד הם מבססים טענה זו.

24. קרא **דברים**, כ"א, 15-17.

בִּיתְהֵינָן לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֲחַת ט
 אֶהוּבָה וְהָאֲחַת שְׁנוּאָה וַיִּלְדוּ-לוֹ בָּנִים הָאֶהוּבָה וְהַשְּׁנוּאָה
 וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכֹר לְשְׁנוּאָה: וְהָיָה בַּיּוֹם הַנַּחֲלִלוֹ אֶת-בָּנָיו אֵת טז
 אֲשֶׁר-יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר אֶת-בֶּן-הָאֶהוּבָה עַל-פְּנֵי בֶן-
 הַשְּׁנוּאָה הַבְּכֹר: כִּי אֶת-הַבְּכֹר בֶּן-הַשְּׁנוּאָה יַפְדֵּי לַתֵּת לוֹ יז
 פִּי שְׁנַיִם בְּכָל אֲשֶׁר-יִמָּצָא לוֹ כִּי-הוּא רֵאשִׁית אָנֹכִי לוֹ מִשְׁפָּט
 הַבְּכֹרָה:

במקרא יש סיפורים העוסקים בענייני ירושה.

א. קרא **מלכים א**, א', 32-35; **דברי הימים א**, ג', 1-5.

האם בהמלכת שלמה התקיים חוק הירושה שב**דברים**? נמק ובסס את תשובתך.

(2 נקודות)

ב. קרא **דברי הימים ב**, י"א, 18-22.

האם התנהגות רחבעם והמניע להתנהגותו היו בהתאם לחוק הירושה שב**דברים**?

נמק ובסס את תשובתך. (2 נקודות)

25. ענה לפי י' מיטלמן (במאמרו "הייבום במקרא").

א. מה הן שתי המטרות של הייבום? (נקודה אחת)

ב. (1) מה מסמלת חליצת הנעל ב**דברים**, ומה מסמלת שליפת הנעל ברות? (2 נקודות)

(2) ממה נובע הבדל זה, לדעת מיטלמן? הסבר. (נקודה אחת)

26. קרא שמואל ב, א', 1-12.

ויהי אחרי
 מות שאול ודוד שב מהפזת את-העמלק וישב דוד
 בצקלג ימים שנים: ויהי ביום השלישי והנה איש בא
 מן-המחנה מעם שאול ובגדיו קרעים ואדמה על-ראשו ויהי
 בבאו אל-דוד ויפל ארצה וישתחו: ויאמר לו דוד אי מזה
 תבוא ויאמר אליו ממחנה ישראל נמלטתי: ויאמר אליו
 דוד מה-היה הדבר הגדנא לי ויאמר אשר-נס העם מן-
 המלחמה וגם הרבה נפל מן-העם ומתו וגם שאול ויהונתן
 בנו מתו: ויאמר דוד אל-הנער המגיד לו איך ידעת כי-
 מת שאול ויהונתן בנו: ויאמר הנער ו המגיד לו נקרא
 נקריתי בהר הגלבע והנה שאול נשען על-חניתו והנה
 הרכב ובעלי הפרשים הדבקהו: ויפן אחריו ויראני ויקרא
 אלי ואמר הנני: ויאמר לי מי-אתה ויאמר אליו עמלקי
 אנכי: ויאמר אלי עמד-נא עלי ומתתני כי אחזני השבץ כי-
 כל-עוד נפשי בי: ואעמד עליו ואמתתהו כי ידעתי כי לא
 יחיה אחרי נפלו ואקח הנזר אשר על-ראשו ואצעדה אשר
 על-זרעו ואביאם אל-אדני הנה: ויחזק דוד בבגדו ויקרעם
 וגם כל-האנשים אשר אתו: ויספדו ויבכו ויצמו עד-הערב
 על-שאול ועל-יהונתן בנו ועל-עם ה' ועל-בית ישראל
 כי נפלו בחרב:

ואמר

קרא גם שמואל א, ל"א, 4-5.

בין הסיפור שמספר הנער העמלקי (בקטע שלפניך) לבין המתואר בשמואל א, ל"א, יש אי-התאמות.

א. ציין שלוש אי-התאמות בין הסיפורים. (2 נקודות)

ב. על סמך אי-התאמות אלה, יש הטוענים שהנער העמלקי בדה מלבו את סיפורו.

הסבר מה היה יכול להיות המניע של הנער לנהוג כך. (2 נקודות)

(שים לב: שאלה 27 בעמוד הבא.)

27. קרא את השיר שלפניך.

תַּפְּלַת שְׁאוֹל הָאֲחֵרוֹנָה / ד' פגיס

אֶלֶּהִי, בְּבִקְרָה בְּחָרִישׁ
בֵּין כָּל אֲבָנֶיהָ הָיִיתִי אֵיתָן.
בְּעַל רְעָמֶיהָ הָיִיתִי מִחָרִישׁ.
וַתְּהִי שְׂתִיקָתִי לִי לְשֹׁטָן.

5 נִגַּע אָנִּי. וְאַתָּה אַתְּ מְעִיל הַמַּלְכוּת
מִסִּיר מִקְּתָפַי, וּבָתָם רָגְבִיהָ טוֹמֵן
אֲרָגְמֵן אֲבָאָה הַשְּׁחוּט.
הוּ אֶלֶּהִי, הָרֶם, הָרוּדָה,
הַיּוֹרֵד לְנַפְשִׁי בְּסוּפָה לְשָׂדֶה,
קָצִירָהּ לְפָנֶיהָ. אָמֵן. 10

- א. ציין שני פרטים מחיי שאול הנרמזים בשורות 1-4 בשיר.
תוכל להיעזר בשמואל א, י', 20 - י"א, 10. (2 נקודות)
- ב. אילו שני אירועים מחיי שאול נרמזים בשורות 5-7 בשיר? (2 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט